

ARATĂ-MI CREDINȚA TA

Epistola lui Iacov

de Hamilton Smith

Tablă de materii

1.Introducere – Capitolul 1:1

2.Viața creștină practică – Capitolul 1:2-27

3.Viața creștină – dovadă credinței – Capitolul 2

3.1.Incompatibilitatea vieții de credință cu viața lumii

3.2.Realitatea credinței dovedită prin faptele de credință

4.Răutatea firii omenești – Capitolele 3,4

4.1.Limba neîmblânzită – 3:1-12

4.2.Gelozia și duhul de ceartă – 3:13-18

4.3.Dorințele necontrolate – 4:1-3

4.4.Prietenia lumii – 4:4

4.5.Mândria cărnii – 4:5-10

4.6.Vorbirea de rău – 4:11,12

4.7.Voia proprie și încrederea în sine – 4:13-17

5.Venirea Domnului – Capitolul 5

5.1.Bogățiile acestei lumi – 5:1-6

5.2.Săracii turmei – 5:7-11

1. Introducere – Capitolul 1:1

Scriitorul epistolei se intitulează „rob al lui Dumnezeu și al Domnului Isus Hristos”. Totul permite să credem că este vorba de Iacov care a avut un loc predominant printre credincioșii dintre iudei la Ierusalim (Fapte 12:17; 15:13; 21:18; Galateni 2:12). Acest apostol ar părea calificat în mod special pentru a adresa o epistolă „către cele douăsprezece seminții care sunt în împrăștiere”. Lor le trimite salutul său.

Pentru a înțelege această epistolă, se cuvine să ne amintim de poziția credincioșilor de origine iudaică în Iudeea și în Ierusalim, așa cum ne este ea prezentată în Faptele apostolilor. Este clar că în acea vreme, în mare număr de credincioși nu se despărțiseră cu adevărat de sistemul iudaic. Vedem că stăruiau „într-un gând în templu”. Mai departe, găsim „o mare mulțime de preoți care ascultau de credință”. Citim de altfel că „unii dintre cei din partida fariseilor, care crezuseră”, insistau asupra necesității de a-i circumcide pe credincioși. În sfârșit, este vorba de „mii de iudei” care crezuseră și erau toți „zeloși pentru lege” care, se pare, nici măcar nu renunțaseră la jertfele, darurile și obiceiurile iudaice (Fapte 2:46; 6:7; 15:5; 21:20).

Era desigur o situație anormală. Dar era vorba de o perioadă de tranziție, trecerea de la iudaism la creștinism și, în acest interval, Dumnezeu îngăduia multe lucruri care nu erau după voia Lui. Știm aceasta din Epistola către evrei, scrisă mai târziu cu scopul principal de a-i despărți în întregime pe creștini de sistemul iudaic. Ei sunt îndemnați să iasă afară din tabără și să rupă legăturile cu religia pământească, pentru a-și ocupa poziția cerească în legătură cu Hristos, în locul ocării.

Pe lângă aceasta, se pare că în această epocă de tranziție, Dumnezeu recunoștea oficial ca popor al Său nu numai pe creștinii asociați cu iudeii, ci și pe cele douăsprezece seminții în mijlocul cărora se găseau ei, deși dintre aceștia, numai credincioșii avuseseră credința care Îl mărturisea pe Isus ca Domn. Astfel, epistola nu este adresată Bisericii ca atare, nici exclusiv creștinilor dintre iudei. Ea este destinată celor douăsprezece seminții

care sunt în împrăștiere, recunoscând și îndemnul îndeosebi pentru creștinii din mijlocul lor.

Această epistolă a fost deseori prost înțeleasă și, ne temem, destul de neglijată de adevărații credincioși, care nu au știut să discearnă adevăratul ei caracter. S-a văzut bine că ea răspundea primei faze a creștinismului, înainte ca cei credincioși să se fi despărțit de națiunea lui Israel; dar s-a dedus în mod greșit din aceasta că avea puțină aplicație directă pentru zilele noastre în care a fost revelată adevărata lumină a adevărilor privind Biserica și binecuvântările ei cerești.

Cât despre fapte, istoria s-a repetat și, astăzi ca și altădată, credincioșii fideli se găsesc împrăștiați în mijlocul unei vaste mărturisiri religioase care, la fel ca cele douăsprezece seminții, nu este păgână dar pretinde că Îl recunoaște pe adevăratul Dumnezeu. De aceea epistola, care răspundea primei faze a creștinismului, are o aplicație cu totul specială pentru perioada sfârșitului. Nu așteptăm să găsim în cele cinci capitole ale sale o expunere a învățaturii creștine, nici prezentarea privilegiilor exclusive ale Adunării. Toate aceste adevăruri atât de importante sunt dezvoltate în alte epistole inspirate. Obiectul principal al aceleia de care ne ocupăm este a-i interpela pe cei care poartă numele de popor al lui Dumnezeu, și de a-i îndemna pe credincioși la o umblare practică dovedind realitatea credinței lor, în contrast cu mărturisirea religioasă în mijlocul căreia se găsesc. Conduita creștină trebuie întotdeauna să aibă o mare importanță, și n-a fost niciodată mai necesar decât atunci când o religie pur formală s-a împodobit cu veșmintele creștinismului, fără credința personală în Domnul Isus. Aici deci, este dovedită credința noastră, și conduita noastră este cercetată.

Capitolul 1 așează înaintea noastră viața creștină practică.

Capitolul 2 prezintă viața practică precum și dovada credinței noastre în Domnul Isus Hristos.

Capitolele 3 și 4 fac să treacă pe dinaintea noastră șapte greșeli diferite care caracterizează vasta mărturisire creștină și în care adevăratul creștin este în pericol să cadă, fără harul Duhului lui Dumnezeu.

Capitolul 5, apostolul pune în contrast starea masei mărturisitoare și a celei a copiilor lui Dumnezeu în suferință și prezintă venirea Domnului în relație cu cele două categorii.

2. Viața creștină practică - Capitolul 1:2-27

Primul capitol prezintă marele subiect al epistolei – dezvoltarea unui caracter creștin complet în sânul unui sistem religios fără viață.

Versetele 2-4 – Apostolul începe prin a ne încuraja să ne bucurăm în încercări, acestea devenind prilejul de a dezvolta viața practică de smerenie. Mai întâi, ne spune că ele constituie ca un test al realității credinței noastre. În al doilea rând, ele sunt mijlocul de care Se folosește Dumnezeu pentru a lucra răbdare. În al treilea rând, dacă răbdarea își are lucrarea desăvârșită, va duce la o viață creștină bine echilibrată, în care voia noastră va fi înfrânată, și cea a lui Dumnezeu, împlinită. Pentru aceasta, trebuie ca răbdarea să-și poată avea lucrarea desăvârșită. Lucrarea răbdării constă în a zdrobi încrederea în sine și voia proprie și în a ne învăța că, despărțiți de Dumnezeu, nu putem face nimic. Când răbdarea își va fi avut lucrarea desăvârșită, sufleul își va arăta supunerea față de Dumnezeu în încercare, plecându-se în fața a ceea ce permite El și așteptând în Domnul. „Este bine ca omul să aștepte, și aceasta în tăcere, mântuirea Domnului” (Plângeri 3:26).

Apostolul începe deci prin a prezenta în ce fel Dumnezeu dezvoltă în ai Săi o viață împlinită, căreia nu-i lipsește nici o trăsătură creștină. Această viață a fost desăvârșită manifestată în Hristos pe pământ în mijlocul încercărilor și suferințelor; ea este manifestată în credincioși, prin încercare și suferință.

Versetul 5 – Totuși, chiar dacă voia este supusă și chiar dacă dorim cu adevărat să facem voia lui Dumnezeu, ni se poate întâmpla deseori, în încercările noastre, să ne lipsească înțelepciunea pentru a acționa potrivit voii Sale. Dacă vreunul dintre noi se află în această situație, „s-o ceară de la Dumnezeu”, spune apostolul. Dumnezeu este ajutorul nostru. Ne-am putea teme să ne adresăm oamenilor, nu numai pentru că sfatul lor ar risca să nu fie bun, ci pentru că ei ar putea să îl dea împotriva voinței lor, să dezaprobe ignoranța noastră sau să ne trădeze încrederea. Cu Dumnezeu, nu avem a ne teme de nimic. El dă cu dărnicie, fără a ne reproșa inconsecvențele și slăbiciunea.

Versetele 6-8 – Nevoia care ne conduce la Dumnezeu devine un prilej de a crește credința noastră. De aceea suntem îndemnați nu numai să cerem lui Dumnezeu, ci și să o facem cu credință, fără să ne îndoim deloc. Adresându-ne lui Dumnezeu, trebuie să contăm pe un răspuns la rugăciunile noastre. A ne îndoii că Dumnezeu va răspunde, la timpul Său și în propriul Său mod ar dovedi că duhul nostru este asemenea valului mării, „dus de vânt și aruncat înapoi și încolo”. Valul este jucăria vânturilor venind din orice direcție. Să nu ne lăsăm influențați în rugăciunile noastre de dificultatea împrejurărilor sau de puterea răului care este împotriva noastră. Cu o credință simplă, să privim la Cel care este deasupra tuturor influențelor contrare – la Cel care poate umbla pe valuri și potoli furtuna. El singur este în măsură de a ne da înțelepciunea de a acționa potrivit voii Lui. Rugăciunile pe care I le adresăm lui Dumnezeu sunt poate deseori oprite de necredința care privește la împrejurări. Dacă suntem nesiguri în gândurile noastre, vom fi nehotărâți în toate căile noastre, și ne vom lăsa antrenați într-un sens sau altul după cum împrejurările ne vor părea favorabile sau nu.

Versetele 9-11 – Am putea de asemenea să căutăm un mijloc de scăpare din încercări în situația noastră socială sau în avere. Ca și credincioși ar trebui să ne bucurăm că poziția noastră înaintea lui Dumnezeu nu depinde în nici un mod de rangul nostru social în această lume.

Fratele dintr-o stare de jos are de ce să se bucure deoarece creștinismul l-a ridicat la o nouă poziție spirituală infinit superioară întregii glorie pe care o poate oferi această lume. El are parte cu Hristos și ai Săi în timpul prezent; va avea parte de gloria lui Hristos în lumea viitoare. Să ne amintim că Dumnezeu a ales „pe cei săraci în ce privește lumea, bogați în credință și moștenitori ai împărăției pe care a promis-o celor care Îl iubesc”.

Bogații la rândul lor au de ce se bucura în smerirea lor. Averile lor pământești și onorurile omenești au încetat să aibă influență asupra lor acum că au parte de bogățiile de nepătruns ale lui Hristos. Comparate cu Hristos și gloria Lui, deosebirile și bogățiile acestei lumi nu sunt decât flori care se vestejesc și pier. Apostolul Pavel, după ce l-a găsit pe Hristos în glorie, privește toate aceste avantaje pământești ca o pierdere; mai mult, le consideră ca pe niște gunoaie. Creștinul care se laudă cu nașterea și poziția lui socială se laudă cu ceea ce apostolul, în ce îl privea, acoperă cu dispreț. Cineva a zis: „Lumea va trece, și duhul acestei lumi a murit în inima creștinului duhovnicesc. Cel care ia locul cel mai de jos va fi mare în împărăția lui Dumnezeu” (J.N.D.).

Uniți prin legăturile dragostei divine, săracul și bogatul pot să lase în urmă tot ce privește poziția în lume și averile pământești, pentru a se bucura împreună de lucrurile care se leagă de această prețioasă comuniune la care și unul și celălalt sunt chemați, „comuniunea cu Fiul Său Isus Hristos” (1Corinteni 1:9).

Versetul 12 – Ferice de omul, bogat sau sărac, care evită aceste curse și rabdă încercarea, neprivind decât la Domnul pentru a-I cunoaște gândul și a umbla în ascultarea voii Sale. El realizează viața creștină practică și când calea credinței, cu încercările ei, va fi terminată, va primi cununa vieții pe care a promis-o Domnul celor care Îl iubesc. Adeseori ne răzvrătim în încercări, pentru că suntem *egoști* și vrem să ne apărăm și să ne îndreptăm, dar dacă Îl iubim mai mult, vom fi gata să suferim pentru El.

Versetele 13-15 – Apostolul ne pune apoi în gardă împotriva unei alte trăsături a încercării. A vorbit de încercarea credinței, datorată circumstanțelor exterioare (v.2,3); acum ne invită să nu confundăm această formă de ispitire cu cele care provin de la carnea care este în noi. Dumnezeu ne poate încerca prin circumstanțele exterioare, dar El nu poate fi ispitit de rău, nici nu poate îndemna un om să facă răul. Noi putem, prin pofta care este în noi, să fim ispitiți de rău, și să fim astfel antrenați să îl facem. Fiindcă a fost ademenit de pofta banilor în inima lui, a căzut Iuda în ispita diavolului care l-a făcut să își satisfacă dorința trădându-L pe Domnul. Pofta din el a dus la păcatul trădării și păcatul trădării a adus moartea!

Versetele 16-18 – În contrast cu răul venind din carne, „orice ni se dă bun” și „orice dar desăvârșit” nu poate veni decât de la Dumnezeu. Cuvântul grecesc tradus prin „orice ni se dă bun” se referă la faptul de a da, în timp ce „dar desăvârșit” se raportează la lucrul dat. Tot ce este bun, atât în modul de a da cât și în lucrul în sine, vine de la Dumnezeu. El este și „Tatăl luminilor”. În lumea fizică, El a pus luminătorii „în întinderea cerurilor ca să dea lumină pe pământ” (Genesa 1:17,18). El este de asemenea sursa oricărei lumini spirituale. Nici un întuneric nu vine de la El. El este nu numai bun și lumină pură, ci orice bunătate și orice lumină vine de la El; și în El nu este schimbare sau umbră de mutare. El nu se schimbă cu împrejurările instabile sau cu dispozițiile noastre variabile.

Avem o expresie minunată a bunătății lui Dumnezeu în darul pe care ni l-a făcut al unei naturi noi, ca să fim un fel de pârgă a creaturilor Sale. Având această natură nouă produsă în noi prin Cuvântul adevărului, devenim pârga noii creații.

Versetele 19-21 – Astfel creștinul este chemat să fie un martor al noii creații, trăind în puterea care lucrează prin noua natură, în loc să acționeze potrivit dorințelor stricate ale celei vechi. Suntem chemați să ne comportăm într-un mod practic consecvent cu această natură nouă. Trebuie să fim grabnici la ascultare, înceți la vorbire și înceți la mânie. A asculta corespunde unei atitudini de dependență, atentă la ceea ce spune Dumnezeu. A vorbi, înseamnă a exprima propriile noastre gânduri. Trebuie deci să fim grabnici la ascultarea cuvintelor lui Dumnezeu, expresia gândirii și voii Sale, și să fim înceți la exprimare, care prea adesea nu face decât să arate firea și voia noastră. Pe de altă parte trebuie nu numai să fim înceți în a da expresie gândurilor minții, ci și înceți la mânia care exprimă sentimentele inimii noastre. Mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu și nu este compatibilă cu smerenia. De aceea suntem îndemnați să lepădăm orice necurăție a cărnii și orice revărsare de răutate a inimii, care se manifestă prin vorbe aprinse și o mânie nedreaptă. Trebuie să judecăm răul care se ascunde în spatele cuvintelor răutăcioase și a exploziilor de mânie. Aceasta, nu căutând să respectăm o lege exterioară, potrivit numai pentru a întărâta carnea, ci respingând fiecare dintre aceste faze și primind cu blândețe Cuvântul lui Dumnezeu sădit. Acesta este Cuvântul primit în suflet, nu cu raționamente și întrebări, ci în blândețea care se supune la ceea ce are Dumnezeu de zis. Cuvântul astfel sădit în suflet va lucra pentru a ne elibera de orice rău al cărnii și al lumii. Suntem astfel nu numai născuți prin Cuvânt, ci suntem transformați în caracterul nostru și creștem în har prin același Cuvânt.

Versetele 22-24 – Am fost îndemnați să fim grabnici la ascultarea a ceea ce ne spune Dumnezeu în Cuvântul Său; acum suntem îndemnați să punem în practică lucrurile pe care le auzim. Trebuie să fim „împlinitori” ai Cuvântului, și nu numai ascultători. Ce este acestea, dacă nu ecoul cuvintelor Domnului: „Dacă știți acestea, fericiți sunteți dacă le veți face” (Ioan 13:17). Cineva a zis că această „declarație ar putea fi considerată ca evidentă și chiar o banalitate; în practică nimic nu ar putea fi mai necesar, atât suntem de înclinați să ne mulțumim să aprobăm sau să admirăm o acțiune bună sau un obicei bun, ca și cum am fi făcut-o noi înșine. Să reținem bine acest îndemn”. Cel care se laudă cu

cunoașterea Cuvântului fără a-l pune el însuși în practică nu face decât să abuzeze de adevărata lui stare înaintea lui Dumnezeu. El nu se folosește de Cuvânt decât ca de o oglindă în care se privește o clipă, apoi uită tot. Căile lui nu sunt conduse de Cuvânt.

Versetul 25 – Cel care are natura cea nouă și care este condus de Cuvânt va descoperi că aceasta este „legea desăvârșită, aceea a libertății”. Legea Sinaiului era scrisă pe table de piatră; ea nu scria nimic pe inimă. Ea zicea oamenilor ce trebuiau să facă, dar nu le dădea nici dorința, nici capacitatea de a o respecta. Acum, prin Cuvântul lui Dumnezeu, ne-a fost dată nu numai o revelație desăvârșită a voinței lui Dumnezeu, ci de asemenea, prin același Cuvânt, o natură nouă a fost născută în noi, căreia îi place să lucreze după Cuvânt. A primi porunca de a face ceea ce doresc să fac, înseamnă libertate. Cuvântul lui Dumnezeu devine astfel o lege a libertății și cel care este condus de această lege va fi „fericit în lucrarea lui”.

Versetele 26,27 – Ultimele versete ale capitolului ne invită la smerenia practică după Cuvântul lui Dumnezeu, care poartă cu ea binecuvântarea lui Dumnezeu. Limba trădează repede simpla pretenție de a fi religios. Limba neînfrânată va demasca repede o inimă în care pofta și răutatea nu sunt judecate. Religia curată se va manifesta nu în cuvinte, ci în practică. Ea va conduce la simpatie față de cei întristați și la despărțire de lume.

Unii vor încerca poate să lucreze conform unei părți a versetului și o vor uita pe cealaltă. Putem face multe fapte bune și să umblăm cu toate acestea mână în mână cu lumea. Sau dimpotrivă, vom realiza despărțirea de lume dar vom neglija faptele bune practice. Slujba religioasă curată și fără pată cere ascultarea celor două îndemnuri. Cel care merge în întâmpinarea nevoilor lumii trebuie să vegheze să nu fie întinat de răutatea ei. Cu câtă desăvârșire această slujbă religioasă curată și fără pată, a fost împlinită de Hristos! Cineva a zis: „Sfințenia Sa a făcut din El un străin desăvârșit într-o lume atât de întinată; harul Său a făcut din El un slujitor desăvârșit într-o lume atât de nenorocită și de întristată...Deși constrâns la solitudine morală de scena de păcat pe care o traversa, El era împins la activitatea dragostei prin nenorocirea și nevoile pe care le întâlnea acolo” (J.G.B).

Astfel, în acest prim capitol, apostolul pune înaintea noastră viața creștină practică, întărită de încercări și de dependența de Dumnezeu, trăită în puterea unei naturi noi căreia îi place să asculte Cuvântul lui Dumnezeu și să îl păzească, manifestându-se în dragostea care merge în întâmpinarea săracilor acestei lumi, dar în sfințenia care umblă în separare de aceasta.

3.Viața creștină – dovadă a credinței – Capitolul 2

Unul din marile scopuri ale epistolei este de a insista asupra vieții creștine practice și de a-l păzi astfel pe credincios de pericolul de a separa credința de practică. În primul capitol, viața practică de smerenie, dezvoltată într-o natură nouă, a fost pusă înaintea noastră. În al doilea, aceeași viață este prezentată ca o dovadă a unei credințe adevărate.

Viața de credință va face întotdeauna contrast cu viața lumii; ea este, pe de altă parte, caracterizată de fapte de credință. Iată deci cele două mari teme ale capitolului 2. Mai întâi, a-i pune în gardă pe cei care mărturisesc credința creștină împotriva potrivirii cu această lume (v.1-13); în al doilea rând, semnalarea riscului unei simple mărturisiri de credință fără faptele care sunt rodul credinței (v.14-26).

3.1. Incompatibilitatea vieții de credință cu viața lumii

Versetele 1-3 – În mod general, lumea prețuiește oamenii nu în funcție de valoarea lor morală, ci după poziția lor socială și înfățișarea lor exterioară. Cei care au

credință în Domnul nostru Isus Hristos, Domnul gloriei, nu trebuie să facă astfel de aprecieri asupra unora sau altora. Omul din lume va avea respect pentru cel care are avere și o bună situație socială; dar credința ne pune în contact cu Domnul gloriei. În prezența Sa, toți oamenii, oricât de înaltă ar fi poziția lor în lume, devin foarte neînsemnați.

Versetul 4 – Credincioșii sunt avertizați să nu facă între ei asemenea deosebiri lumești, și să nu hrănească prin aceasta gânduri rele judecând după înfățișare, disprețuind un sărac din cauza sărăciei sale, sau flatând un bogat din cauza bogăției lui.

Versetele 5-7 – Este stabilit apoi un contrast între modul de acțiune al lui Dumnezeu și cel al unora care pretind că sunt credincioși. Dumnezeu i-a ales pe cei care sunt săraci în felul lumii, dar bogați în credință. Deși sunt săraci astăzi în această lume, sunt moștenitori ai bogățiilor împărăției viitoare promisă celor care Îl iubesc pe Dumnezeu. Marea religie formalistă este pusă astfel la încercare. Cum consideră ea lumea? Cum îi tratează ea pe credincioși? Înainte de toate, ce valoare atribuie ea numelui lui Hristos? Vai! sistemul religios este dat pe față aici, cu întreaga lui vanitate: el îl respectă pe bogat, îl disprețuiește pe sărac, îl oprimă pe credincios și hulește Numele scump al lui Hristos.

Versetele 8,9 – Apostolul le scrie celor care, mărturisind creștinismul, erau zeloși pentru lege (Fapte 21:20). Care este deci mărturisirea lor creștină cu privire la esența legii – legea împărătească – așa cum este ea prezentată de Domnul?

Astăzi, creștinătatea s-a așezat sub lege și, în consecință, și ea poate fi pusă la încercare prin lege. Legea împărătească este cea a dragostei. Domnul putea spune că a-L iubi pe Domnul Dumnezeu Său cu toată inima Sa și cu tot sufletul Său, și cu tot cugetul Său, este cea mare și cea dintâi poruncă, iar a doua este asemenea ei, a adăugat El: „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși”. A-L iubi pe Dumnezeu și a iubi aproapele, înseamnă a împlini întreaga lege. Dacă aceste două porunci ar fi păzite, ar fi imposibil de a călca vreuna. Legea dragostei este legea împărătească rezumându-le pe toate celelalte. A împlini această lege, înseamnă a face bine. Cel care primea după înfățișare, în mod vădit nu își iubea aproapele ca pe sine însuși. Dimpotrivă, îl prețuia mai mult pe aproapele său bogat decât pe fratele său sărac. Era astfel dovedit că este un călcător de lege.

Versetele 10,11 – La ce bun a pretinde că toate celelalte porunci au fost păzite, dacă aceasta este încălcată? A greși într-un singur punct, înseamnă a fi vinovați de toate, la fel cum ruptura unei singure verigi antrenează căderea greutății atârnată.

Versetele 12,13 – Credința în Domnul Isus Hristos pe care pretindem că o avem presupune o natură căreia îi place să facă ce dorește Dumnezeu să facem. Iată libertatea. Rezultă că acțiunile și cuvintele noastre ar trebui să fie în acord cu această lege a libertății.

Lui Dumnezeu Îi place să manifeste îndurare. Dacă mărturisim credința în Domnul nostru Isus Hristos și nu arătăm îndurare, nu lucrăm după regulile noii naturi căreia îi place să o întrebuițeze pe aceasta mai degrabă decât judecata. Lipsa de îndurare poate atrage asupra noastră disciplina conducătoare a lui Dumnezeu.

3.2. Realitatea credinței dovedită prin faptele de credință

Versetul 14 – Ce spune un om este verificat prin ceea ce face. Cineva poate zice că are credință, dar a o spune pur și simplu nu va fi de nici un folos dacă nu are fapte venind pentru a dovedi realitatea ei.

Versetele 15-17 – Cine ar îndrăzni să pretindă că ar fi vreun bine în singurul fapt de a spune săracilor: „Mergeți în pace, încălziți-vă și săturați-vă”, fără a face nimic pentru a răspunde nevoii? Cuvintele, oricât de frumoase ar fi ele, nu ar fi de nici un folos dacă nu ar fi însoțite de fapte. „Așa și credința: dacă nu va avea fapte, este moartă în sine”.

Versetul 18 – Faptele de credință sunt deci dovada acesteia înaintea oamenilor. Nu putem vedea credința; de aceea, pentru a dovedi existența ei, avem nevoie de ceva vizibil. Când îi spui cuiva: „Tu ai credință și eu am fapte” se cuvine să ți se zică: „Te lauzi cu credința ta și ești indiferent la fapte; dar dacă ai credință, arată-mi; și cum poți să-mi arăți credința ta fără fapte? Eu pot să-ți arăt credința mea prin fapte”.

Versetele 19,20 – Iudeul credea că Dumnezeu este Unul. Este exact; și demonii o cred și aceasta îi face să tremure, dar nu îi pune în relație cu Dumnezeu. Astfel omul poate crede ce este adevărat despre Dumnezeu, și totuși să nu aibă credința în Dumnezeu. Credința este rodul unei naturi noi care crede în Dumnezeu și care își dovedește existența prin faptele sale. De aceea cel care zice că are credință și care totuși este „fără fapte” este un om deșert și credința lui nu este decât o mărturisire moartă. Iată starea vastei creștinătăți mărturisitoare care aderă bine la adevăruri și care face „fapte”, dar fără credința care pune sufletul în contact personal cu Hristos.

Versetul 21 – Apostolul prezintă două cazuri extrase din Vechiul Testament pentru a arăta, în primul rând, că acea credință care Îl are ca obiect pe Dumnezeu produce fapte și, în al doilea rând, că faptele făcute prin credință au un caracter distinct. Sunt fapte de credință, și nu doar fapte bune, cum le numesc oamenii. Apostolul vorbește mai întâi de Avraam și arată că a fost îndreptățit prin fapte când l-a adus ca jertfă pe altar pe fiul său, Isaac. Patriarhul a dovedit prin această faptă autenticitatea credinței sale, o credință atât de absolută încât Îl credea pe Dumnezeu capabil să lucreze într-un mod contrar față de tot ce se văzuse vreodată în istoria omului.

Versetul 22 – Vedem deci aici nu numai faptele lui Avraam, ci credința lucrând împreună cu faptele lui. Rezultă în mod evident că atunci când apostolul vorbește de fapte dovedind credința noastră, înțelege nu pur și simplu fapte bune pe care natura iubitoare a omului este capabilă să le facă, ci fapte pe care doar credința le poate înfăptui. Acestea sunt fapte de credință; și prin asemenea fapte credința este făcută desăvârșită. Dacă, pe de o parte, apostolul insistă asupra faptelor ca fiind criteriul credinței înaintea oamenilor, pe de altă parte, el insistă asupra credinței ca fiind criteriul faptelor.

Versetul 23 – astfel, într-un mod practic, s-a împlinit Scriptura care zice: „Iar Avraam l-a crezut pe Dumnezeu”. El a dovedit într-un mod preafericit încrederea sa în Dumnezeu, cu rezultatul că Dumnezeu l-a recunoscut și s-a încrezut în el, numindu-l „Prieten al lui Dumnezeu”.

Versetul 24 – Este astfel evident „că omul este îndreptățit din fapte și nu numai din credință”. Este la fel de clar că apostolul nu vorbește de îndreptățirea înaintea lui Dumnezeu, prin ispășirea de păcate, ci de îndreptățirea vizibilă de către oameni.

Apostolul Pavel vorbește de prima și declară: „Dacă Avraam a fost îndreptățit pe principiul faptelor, are cu ce se lăuda, dar nu față de Dumnezeu”. Iacov vorbește de a doua și întreabă: „Avraam, tatăl nostru, n-a fost el îndreptățit din fapte?” Prin urmare, el a fost numit „Prieten al lui Dumnezeu”, și nu era acesta un titlu de glorie?

Versetele 25,26 – Istoria lui Rahav ne oferă un alt exemplu remarcabil a ceea ce este o faptă de credință. Ea era o femeie de proastă reputație și care în plus este vinovată în ochii tuturor de trădare față de patria ei. Dar ce face ea dovedește că în ciuda tuturor aparențelor contrare, credința ei îi recunoștea pe israeliți ca fiind poporul ales al lui Dumnezeu și Ierihonul ca fiind condamnat. Cele două expuneri arată că o simplă mărturisire de credință nu este suficientă. Ea trebuie să fie reală, să fie atestată prin fapte de credință. „Cum trupul fără duh este mort, așa și credința fără fapte este moartă”. În cele două cazuri, faptele dovedesc existența credinței în Dumnezeu, dar ele o dovedesc în virtutea caracterului lor special, pentru că nu sunt nicidecum fapte pe care omul firesc le-ar putea aproba. Avraam urma să își înjunghie fiul, iar Rahab să își trădeze țara. Acestea nu sunt „fapte bune” după aprecierea oamenilor. Viața practică de creștin trebuie cu

siguranță să fie caracterizată de „fapte bune”, cum a arătat deja apostolul prin îndemnul său adresat credincioșilor de „a-i cerceta pe orfani și pe văduve în necazul lor”. Dar faptele care dovedesc credința sunt uneori atât de contrare firii încât, separate de credință, ar fi condamnate de orice om care gândește sănătos. Astfel, pe baza voii lui Dumnezeu și în supunere față de aceasta, credința lucrează fapte deosebite, și faptele dovedesc credința.

În acest capitol, credința pe care o persoană pretinde că o are în Domnul Isus Hristos este pusă la încercare prin următoarele întrebări:

Cum se poartă cu săracii (v.1-6);

Cum se poartă față de credincioși (v.6);

Cum tratează ea frumosul Nume al lui Hristos (v.7);

Unde este ea față de legea împărătească (v.8-11);

Unde este ea cu privire la legea libertății (v.12-15); în sfârșit,

Care este poziția ei cu privire la fapte (v.14-26) ?

4.Răutatea firii omenești – Capitolele 3,4

În capitolul 2, apostolul a pus înaintea noastră diverse criterii prin care putem dovedi realitatea credinței la cei care pretind că o au.

În capitolele 3 și 4, suntem puși în gardă împotriva a șapte forme diferite de rău care caracterizează mărturisirea creștină și în care orice credincios, fără har, poate să cadă.

1.Limba neîmblânzită (3:1-3).

2.Gelozia și duhul de ceartă (3:13-18).

3.Dorințele necontrolate (4:1-3).

4.Prietenia lumii (4:4).

5.Mândria cărnii (4:5-10).

6.Vorbirea de rău (4:11,12).

7.Voia proprie și încrederea în sine (4:13-17).

4.1. Limba neîmblânzită – 3:1-12

Versetul 1 – Apostolul introduce avertismentele sale cu privire la faptele rele ale limbii îndemnându-ne să nu fim mulți învățători. El nu vorbește de buna folosire a darului de a învăța (Romani 12:7), ci de tendința firii omenești de a vrea să-i învețe pe alții, și de dorința ei de a avea un rol în slujire. Această tendință se poate găsi în fiecare, dăruit sau nu. Chiar acolo unde darul de a învăța există, carnea, în cel care o lasă să lucreze, poate să se slujească de el pentru a-și hrăni propria sa vanitate. Dar, independent de posesia unui dar, suntem toți în pericol de a vrea să-i învățăm pe alții ce este bine, și să uităm că noi înșine suntem în stare să greșim chiar în lucrurile împotriva cărora îi punem în gardă.

S-a zis: „Este mai ușor să înveți pe alții decât să te stăpânești pe tine însuși”, și „Smerenia în inimă te face încet la vorbire”. A-i învăța pe alții greșind noi înșine, nu face decât să mărească vina noastră.

Versetul 2 – Să ne amintim deci că muștrându-i pe alții, putem fi noi înșine vinovați, pentru că „toți greșim deseori”, chiar dacă uneori o facem fără să ne dăm seama. În cuvinte greșim cel mai ușor. Cel care știe să își îmblânzească limba va fi un creștin împlinit – un om desăvârșit, capabil să țină în frâu orice alt mădular al trupului său de asemenea.

Versetele 3-5 – Aceasta îl face pe Iacov să ne pună în gardă cu privire la folosirea necumpătată a limbii. Frâul în gura calului este un obiect mic, dar prin el putem obliga animalul să se supună. O cârmă este de dimensiune mică, dar prin ea corăbii mari pot fi

controlate în ciuda unor „vânturi puternice”. La fel limba este un mădular mic care poate conduce tot trupul, cu condiția ca omul să reușească, precum un pilot, să o stăpânească. Dar dacă nu este ținută în frâu, ea poate deveni un mijloc de a exprima vanitatea inimii noastre, condamnându-i pe ceilalți și ridicându-ne în slăvi pe noi înșine, pentru că se laudă cu „lucruri mari”. Ea poate deveni astfel sursa a mult rău, pentru că deși este doar „un mădular mic”, este asemenea unui chibrit capabil să distrugă o pădure întreagă.

Mâna și piciorul pot, vai! să devină unelte pentru executarea voinței cărnii; dar nici un altul dintre mădulele noastre nu este mai rapid decât limba în manifestarea vocii noastre, în a descoperi slăbiciunea noastră și în a revela adevărata stare a inimii noastre. Un lucru neînsemnat ajunge ca ea să fie întărâtată de răutatea inimii, și ca să-i aprindă și pe alții, producând un rău nemărginit doar printr-un cuvânt înfumurat și răutăcios.

Versetul 6 – Apostolul descrie limba ca un foc care, nu numai că dă naștere necazului, ci îl și alimentează. Ea este capabilă să producă orice formă de nedreptate și devine astfel o lume a nedreptății. Prin sugestiile ei rele, poate să antreneze întinarea fiecărui mădular al trupului, și să pună în mișcare întreaga desfășurare a naturii căzute. Duhurile rele ale iadului găsesc în limbă o unealtă gata pentru lucrarea lor distructivă, astfel încât se poate zice că ea este „aprinsă de gheenă”.

Versetele 7,8 – Limba nu poate fi îmblânzită de fire. Orice specie de animale a fost îmblânzită de specia umană, dar nimeni nu poate îmblânzi limba. Este un rău de nestăpânit, zice Iacov, plin de otravă mortală. Nu numai că întinează trupul, dar poate otrăvi și duhul. S-a spus pe bună dreptate: „Cea mai mare parte dintre cei cărora le-ar fi rușine să lovească pe cineva, nu pot să își stăpânească un cuvânt aprins sau dur împotriva aproapelui lor”. Nu este nimic mai ușor decât a otrăvi duhul unui frate împotriva altuia printr-o critică nehibzuită și răutăcioasă.

Versetele 9-12 – Mai mult, limba poate fi foarte inconsecventă, pentru că deși fiind capabilă să Îl binecuvânteze pe Dumnezeu, ea poate de asemenea să îl blesteme pe omul făcut după asemănarea lui Dumnezeu. Din aceeași gură iese binecuvântarea și blestemul. Este împotriva firii, pentru că nici un izvor nu poate să facă să țâșnească apă dulce și apă amară din aceeași deschidere, nici un smochin nu face măslina sau o viță, smochine. Ordinul divin cere ca un obiect de o anumită natură să facă întotdeauna fructe de aceeași natură. Creștinii, ca născuți din Dumnezeu și participanți din punct de vedere moral la natura divină, trebuie, în cuvintele și în faptele lor, să fie consecvenți cu ordinul după Dumnezeu.

Apostolul nu vorbește de limbă când este folosită prin harul și sub controlul Duhului, ci de limba folosită sub influența cărnii și activată de diavol. Nimic cu excepția puterii Duhului care umple inima cu harul lui Hristos nu poate stăpâni limba. Când inima se bucură de harul și de dragostea lui Hristos, limba se exprimă în har. Din plinătatea inimii vorbește gura.

4.2. Gelozia și duhul de ceartă – 3:13-18

După ce a expus în termeni tăioși faptele rele ale unei limbi neîmblânzite, apostolul ne pune în gradă împotriva geloziei și duhului de ceartă. În acest context, el stabilește un contrast frapant între omul înțelept și cei care hrănesc în inima lor gelozia și certurile.

Versetul 13 – Cel care este înțelept, având inteligența gândirii lui Dumnezeu, o va arăta, nu prin lăudăroșie, nici prin cuvinte, ci printr-o purtare bună și prin *fapte* bune făcute în blândețea care este rezultatul adevăratei înțelepciuni. Prea adesea carnea încearcă să se afirme prin lăudăroșenie și prin fapte făcute cu ostentație. Omul înțelept nu lucrează astfel.

Versetele 14,15 – În contrast cu cel care este înțelept, sunt cei care hrănesc o gelozie amară și un duh de ceartă în inima lor. Răul, ca întotdeauna, începe în inimă; gelozia în inimă duce la lăudăroșenie, și aceasta din urmă la minciună împotriva adevărului. De câte ori cel invidios va încerca să-și ascundă gelozia protestând că nu are ranchiună în inimă, că nu face decât să se împotrivescă răului și să apere adevărul. Dacă sub pretextul de a descoperi un rău și de a spune unui frate tot adevărul pentru binele său, exprimăm în mod deliberat lucruri care rănesc, putem fi foarte siguri că răutatea din inimă este în spatele cuvintelor noastre ofensatoare. De câte ori nu am scuzat cuvintele cele mai răutăcioase citând: „O muștrare pe față este mai bună decât o dragoste ascunsă. Rănile celui care iubește sunt credincioșe”. Dar am ști noi să cităm cuvintele care le preced imediat pe acestea? Ele ne-ar face atenți să nu folosim cu ușurință aceste versete, pentru că se pune întrebarea: „Cine poate rezista înaintea geloziei?” (Proverbe 27:4-6).

Vai! ce ușor este să ne înșelăm noi înșine în efortul nostru de a ne scuza! Ce ușor este să ne justificăm răutatea pretextând că lucrăm cu credincioșie! Răutatea este o buruiănă care se înmulțește în inima noastră; dar cât de rar auzi pe cineva mărturisind că hrănește sentimente rele în inima sa, sau că sunt răutăcioase cuvintele pe care le rostește.

Gelozia amară și duhul de ceartă nu sunt produsul înțelepciunii de sus. Sunt manifestări pământești, nu cerești; ele exprimă sentimentele omului celui vechi, nu pe cele ale omului celui nou. Ele sunt de la diavolul, nu de la Dumnezeu.

Pe de altă parte, să ne amintim că gelozia este întotdeauna o mărturisire a inferiorității. A invidia un om care are un venit ridicat, înseamnă a recunoaște că al meu este mai mic. La fel, a fi gelos pe un om care are un dar, înseamnă a mărturisi că cel pe care îl am eu este inferior.

Versetul 16 – Dacă gelozia și duhul de ceartă din inimă duc la cuvinte de lăudăroșenie și de minciună pentru a încerca să scuze sau să acopere invidia, la rândul lor lauda și ipocrizia vor produce dezordine și confuzie, deschizând ușa oricărui lucru rău. Aici deci, prima cauză a oricărei scene de dezordine care ar putea avea loc printre copiii lui Dumnezeu, este expusă în termeni clari. Gelozia amară și duhul de ceartă în inimă, care se exprimă în cuvinte de lăudăroșenie și de înșelăciune conduc la „dezordine și orice lucru rău”.

Versetele 17,18 – În contrast frapant cu activitățile omului celui rău marcat de gelozie și duh de ceartă, apostolul pune înaintea noastră, în ultimele versete, o imagine frumoasă a omului celui nou, caracterizat de „înțelepciunea de sus”. Știm că Hristos este sus, așezat în glorie și că El „a fost făcut pentru noi înțelepciune din partea lui Dumnezeu”. Hristos este Capul Trupului și toată înțelepciunea Capului este la dispoziția noastră. S-a zis pe bună dreptate: „Îi place la fel de mult să fie „Cap” pentru credinciosul cel mai simplu ca și pentru apostolul Pavel. El a fost Cap și înțelepciune pentru apostol, dar este gata să fie Cap și înțelepciune pentru creștinul cel mai puțin inteligent”. Cât de adevărate sunt aceste cuvinte! Pasajul care ne spune că „Dumnezeu a ales lucrurile bune ale lumii” adaugă într-adevăr imediat: „Iar din El, voi sunteți în Hristos Isus, care a fost făcut pentru noi înțelepciune de la Dumnezeu” (1Corinteni 1:27,30). Vai! ceea ce ne imaginăm că este înțelepciunea „Capului” nostru de sus este propria noastră înțelepciune. Ce lucru minunat pentru noi să ne recunoaștem nebunia, și să ne îndreptăm din nou către înțelepciunea care este Hristos, Capul nostru, pentru a descoperi că pe cât de puțin inteligenți suntem din fire, primim o înțelepciune dată pentru fiecare detaliu al vieții și slujbei noastre.

Dacă suntem caracterizați de înțelepciunea de sus, ne asemănăm lui Hristos. „Înțelepciunea de sus este întâi curată, apoi pașnică, blândă, ușor de înduplecat, plină de îndurare și de roade bune, nepărtinitoare și neprefăcută”. Ce este aceasta dacă nu o frumoasă descriere a lui Hristos când a umblat prin lume? Înțelepciunea Capului se ocupă

mai întâi de inima noastră. Ea ne face să judecăm răul secret, pentru ca să fim curați în inimă. Apoi, în relațiile noastre cu ceilalți, ne va învăța să fim liniștiți. Ea va pune frâu limbii și pornirii noastre spre dispută, conducându-ne astfel la căutarea păcii. Căutând-o pe aceasta, ne vom exprima cu cumpătate mai degrabă decât în felul violent al cărnii. În loc de agresivitatea cărnii care vrea întotdeauna să se afirme, vom ceda altora, fiind gata să ascultăm ce au de zis. Pe de altă parte, înțelepciunea de sus este dispusă să manifeste îndurare mai degrabă, decât să condamne în grabă. Ea este „nepărtinitoare” și „neprefăcută”. Ea nu caută să facă paradă de o mare înțelepciune stârnind întrebări fără răspuns. Ea este caracterizată de simplitate și de sinceritate. Înțelepciunea de sus produce astfel rodul dreptății, semănat într-un duh de pace de către cei care caută să facă pacea. Înțelepciunea Capului nu va face niciodată nici dezordine, nici ceartă. Cel care este caracterizat de această înțelepciune va face pace și, în starea liniștită astfel creată, va culege roadele dreptății.

4.3. Dorințele necontrolate – 4:1-3

Versetele 1-3 – Apostolul tocmai a vorbit de dezordine și de ceartă printre cei care poartă numele de poporul lui Dumnezeu. El întreabă acum: „De unde sunt certuri și de unde lupte între voi?”

El arată originea conflictelor din poporul lui Dumnezeu în poftele inimii care își găsesc exprimare în mădularele trupului. Pentru a-și satisface dorințele, carnea este gata să ucidă și să se bată. În sens literal, aceasta este adevărat despre lume și războaiele ei. În sens moral, dacă suntem hotărâți să facem propria noastră voie, trista fire omenească va înjosi și va zdrobi tot ce se va pune în calea împlinirii dorințelor noastre.

Dacă dorințele noastre sunt legitime, nu este nevoie să ne luptăm între noi pentru a le obține; Îi putem cere lui Dumnezeu să ni le acorde. Prea adesea, vai! nu primim răspuns la rugăciunile noastre pentru că poate cerem cu un motiv rău pentru a satisface vreo plăcere.

4.4. Plăcerea lumii – 4:4

Aceste considerații despre pofta cărnii îl conduc pe apostol la a ne pune în gardă împotriva prieteniei lumii, care oferă toate ocaziile de a-i satisface dorințele. Lumea este caracterizată de pofta cărnii, pofta ochilor și mândria vieții. Ea și-a arătat vrăjmășia față de Dumnezeu respingându-L și răstignindu-L pe Fiul lui Dumnezeu. Pentru cineva care mărturisește că are credință în Domnul Isus, a intra în prietenie cu lumea care L-a răstignit pe Fiul Lui Dumnezeu, echivalează cu a comite adulter din punct de vedere spiritual. „Prietenia lumii este vrăjmășie față de Dumnezeu”. Atitudinea noastră față de lume declară atitudinea noastră față de Dumnezeu. „Cea care trăiește în desfătare, deși vie, este moartă”, zice apostolul Pavel (1Timotei 5:6). Cultivarea bunăvoinței lumesti produce o ruptură între suflet și Dumnezeu. „Dacă iubește cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în el”, zice apostolul Ioan (1Ioan 2:15). „Oricine va vrea să fie prieten al lumii se face vrăjmaș al lui Dumnezeu”, declară apostolul Iacov.

4.5. Mândria cărnii – 4:5-10

Versetele 5,6 – Apostolul arată acum că în spatele prieteniei lumii se ascunde mândria firii noastre vechi. Dorind să fie altceva, carnea se întoarce în mod firesc spre lume pentru a încerca să găsească în bogățiile ei, în poziția ei socială și în onorurile ei ceea ce va satisface nevoia ei imperioasă de a se distinge. Cu toate acestea, nu în zadar Scriptura ne pune în gardă împotriva lumii; și Duhul care locuiește în creștini nu ne va face să poftim lucrurile lumii. Dimpotrivă, El le va da harul necesar pentru a se împotrivi lumii și cărnii, urmând această promisiune: „Dumnezeu Se împotrivesc celor mândri, dar

dă har celor smeriți”. Dacă ne mulțumim să fim mici și chiar să nu fim nimic în această lume, puterea și harul pentru a ne împotrivi cărnii și lumii ne vor fi date.

Versetul 7 – Șapte îndemnuri sunt date acum pentru a răspunde mândriei cărnii. Ele sunt toate atât de opuse mândriei cărnii din inimile noastre încât nimic, în afară de harul administrat de Duhul, nu ne va permite să le răspundem într-o anumită măsură.

Mai întâi, apostolul zice: „Supuneți-vă deci lui Dumnezeu”. Numai harul ne va conduce la supunere. Sentimentul harului și bunătații lui Dumnezeu va da o asemenea încredere în Dumnezeu, încât sufletul renunță cu bucurie la propria lui voie și se supune lui Dumnezeu. În loc de a căuta să fie cineva și ceva în lume, creștinul acceptă cu bucurie împrejurările hotărâte de Dumnezeu. Domnul Isus este exemplul desăvârșit al Celui pe care încrederea Sa în Dumnezeu L-a făcut să se supună Lui în mod desăvârșit. În împrejurările cele mai dureroase, când de exemplu, a fost respins de cetățile în care făcuse minunile Sale de dragoste, El zice: „Da, Tată, pentru că așa a fost plăcut înaintea Ta” (Matei 11:26).

În al doilea rând, Iacov ne zice: „Împotriviți-vă diavolului, și el va fugi de la voi”. A ne supune lui Dumnezeu și a fi mulțumiți cu ce avem ne va permite să ne împotrivim lui Satan care ne ispitește și ne provoacă prin lucrurile acestei lumi. Ca în timpul ispitirii Domnului nostru, diavolul va încerca să ne amăgească pentru a satisface nevoile vieții curente, aspirațiile noastre religioase, sau tot ce ar putea pofti privirile noastre. Dar dacă ispitele pe care le prezintă se lovesc de sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu, vicșugurile sale vor fi descoperite și nu va putea să stea împotriva harului Duhului care locuiește în noi. Domnul l-a învins pe Satan și, în harul Său, ne-a dat mijlocul de a ne împotrivi diavolului care trebuie atunci să fugă.

Versetul 8 – În al treilea rând, ni se spune: „Apropiți-vă de Dumnezeu, și El se va apropia de voi”. Dacă ne împotrivim diavolului, el este obligat să fugă, lăsând sufletul liber să se apropie de Dumnezeu și să descopere că El este chiar lângă noi. Dacă, precum Domnul în umblarea Lui desăvârșită, ne gândim întotdeauna la Domnul care este înaintea noastră, vom experimenta, cum a făcut-o El, că Domnul este la dreapta noastră și că, din cauză că El este aproape de noi, nu ne vom clătina (Psalm 16:8). A te apropia de Dumnezeu este expresia încrederii active în El și a dependenței de El, provenind dintr-o inimă făcută prin har să descopere că tronul Său este un tron de har.

În al patrulea rând, Iacov zice: „Spălați-vă mâinile”. Pentru a ne apropia de Dumnezeu, trebuie să judecăm orice act care nu se potrivește sfintei Sale prezențe, nepunând mâinile pe orice riscă să ne murdărească.

În al cincilea rând: „Curățați-vă inimile, suflete împărțite!” Nu ajunge să ne spălăm mâinile; trebuie de asemenea să judecăm răul din inima noastră. Fariseii puteau să facă mare paradă de curățirea exterioară spălându-și mâinile, dar Domnul trebuie să zică: „Inima lor este departe de Mine” (Marcu 7:3,6). Cel care se suie pe muntele Domnului și care stă în locul sfințeniei Sale trebuie să aibă „mâinile nevinovate și inima curată” (Psalm 24:3,4). Inima este sediul sentimentelor creștinești. Acestea trebuie să fie curățite de orice lucru incompatibil cu voia lui Dumnezeu.

Versetul 9 – În al șaselea rând, „Jeliți și plângeți”. Dacă suntem conduși de harul Duhului lui Dumnezeu, nu vom putea fi indiferenți la starea îngâmfată a celor care pretind că sunt poporul lui Dumnezeu, și nu vom găsi nici un motiv de a ne bucura în starea sa tristă. Creștinul are bucurii pe care nimeni nu i le poate răpi, și se poate bucura în harul lui Dumnezeu care lucrează în mijlocul răului în zilele din urmă. Dar, râsul deșert al lumii religioase mărturisitoare și falsele bucurii prin care nu face decât să se înșele pe sine însăși crezând că își ușurează nenorocirile, vor face ca inima atinsă de harul lui Dumnezeu să se jelească și să plângă.

Versetul 10 – În al șaptelea rând, apostolul zice: „Smeriți-vă înaintea Domnului și El vă va înălța”. Avem într-adevăr de ce să ne simțim încurcați gândindu-ne la starea în care se găsesc cei care se pretind poporul lui Dumnezeu, dar mai presus de toate trebuie să ne smerim din cauza a ceea ce descoperim în propria noastră inimă. Smerirea trebuie să aibă loc în prezența Domnului. Este o lucrare interioară prin care sufletul este făcut conștient de propria lui neînsemnătate față de măreția lui Dumnezeu. Tendința noastră naturală este să ne ridicăm unii față de ceilalți; numai harul ne va face să ne smerim înaintea Domnului. Dacă o facem, El ne va înălța în momentul pe care îl va alege. Dimpotrivă dacă noi căutăm să ne înălțăm, vom fi coborâți și smeriți. Vom face observația că aceste șapte îndemnuri implică faptul că ne aflăm în mijlocul unei vaste mărturisiri creștine caracterizată de relele împotriva cărora suntem puși în gardă. Departe de a se supune lui Dumnezeu și de a se împotrivi diavolului, creștinătatea se răzvrățește tot mai mult împotriva lui Dumnezeu și se supune întotdeauna mai mult diavolului. Nepăsarea și autosatisfacția o caracterizează. Ea își urmează cu veselie calea în loc de a jeli și a plânge; și este mândră de succesele ei, în loc de a fi umilită de starea ei. În orice caz, nu este posibil să răspundem acestor îndemnuri decât în puterea și harul Duhului care locuiește în noi (v.5). Înțelegând starea în care se găsește creștinătatea mărturisitoare, cei care sunt conduși de Duhul vor fi păziți să se îngâmfe de mândrie. Ei vor fi făcuți să se smerească înaintea lui Dumnezeu, pentru a găsi har în mijlocul întregii nenorociri, și glorie în veacul care vine, când cei care se smeresc acum vor fi înălțați, pentru că „mulți din cei dintâi vor fi cei din urmă și cei din urmă vor fi cei dintâi” (Marcu 10:31).

4.6. Vorbirea de rău – 4:11,12

Versetele 11,12 – Apostolul ne-a pus în gardă împotriva mândriei cărnii care încearcă să se înalțe. Acum, ne avertizează împotriva tendinței de a-i înjosi pe alții vorbindu-i de rău. A vorbi de rău pe alții este o încercare indirectă de a se ridica pe sine. De aceea vorbirea de rău nu este decât trista consecință a importanței pe care ne-o atribuim nouă înșine. Dragostea nu ar vrea, nici nu ar putea vorbi de rău. Din plinătatea inimii vorbește gura. A vorbi de rău indică deci negreșit că mândria și răutatea, mai degrabă decât dragostea, și-au găsit loc în inimă. Pe de altă parte, cel care îl vorbește de rău pe fratele lui a uitat legea împărătească, îndemnându-ne să ne iubim aproapele ca pe noi înșine. Și legea din Sinai spune la fel de clar: „Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău”. Deja după lege, fratele nostru nu trebuie să fie depreciat, ci trebuie să fie un obiect de dragoste, și reputația lui trebuie să fie păzită prin gura fraților săi. Când nu așa stau lucrurile, aceasta înseamnă că nu trăim nici măcar la nivelul legii. Este deci evident că a vorbi împotriva fratelui nostru, înseamnă a vorbi împotriva legii; în loc de a împlini legea, lucrăm ca și cum am fi mai presus de ea. Mai degrabă judecăm legea decât să lăsăm legea să ne judece. Mai mult, a încălca legea înseamnă a-L disprețui pe Legiuitor și a-I uzurpa locul. Dacă fratele nostru a acționat rău, Legiuitorul îl poate ierta sau condamna după înțelepciunea Lui desăvârșită. Cine suntem noi pentru a ne judeca unii pe alții?

Trebuie atunci să fim indiferenți la răul pe care îl putem constata la alții? Departe de așa ceva! Alte pasaje ne învață cu privire la felul de a trata aceasta, când se prezintă trista necesitate. Dara acest verset ne pune în gradă împotriva faptului de a vorbi unul împotriva celuilalt. Cel care îl vorbește de rău pe fratele lui nu se ocupă de rău și nu are intenția să o facă. El vorbește pur și simplu împotriva fratelui său pentru a-l deprecia. De ne-am putea aminti, când suntem tentați să ne satisfacem puțin reaua voință care caută să se răzbune vorbind de rău pe fratele nostru, că nu numai ne coborâm sub nivelul creștin, ci că nu împlinim nici măcar dreptatea legii.

4.7. Voia proprie și încrederea în sine – 4:13-17

În cele din urmă, apostolul ne avertizează cu privire la două forme ale răului care merg adeseori împreună – voia proprie care îl lasă pe Dumnezeu în afara împrejurărilor noastre (v.13,14) și încrederea în sine care ne face să ne lăudăm cu activitățile noastre (v.15-17).

Versetele 13,14 – Fără a se neliniști de Dumnezeu sau de frații noștri, carnea poate anunța: „vom merge în cutare cetate și vom petrece acolo un an și vom face comerț și vom câștiga”. Voia proprie decide unde să mergem, cât timp să rămânem și ce va fi făcut. Aceste proiecte nu sunt neapărat rele. Ceea ce este rău, este faptul că Dumnezeu nu are nici un loc în gândurile noastre. Viața voii proprii este o viață fără Dumnezeu. Dispunem de ea ca și cum zilele noastre ne-ar aparține. Uităm mai întâi că nu cunoaștem ce va fi mâine, apoi că viața noastră este doar un abur.

Versetele 15,17 – Dat fiind nesiguranța împrejurărilor noastre și caracterul trecător al vieții, înțelepciunea noastră constă în a umbla într-o dependență smerită de Domnul și în a subordona toate proiectele pe care le facem condiției: „Dacă Domnul va vrea”. Vai! carnea nu numai că se laudă că își face propria voie, ci se glorifică în îngâmările ei. De aceea suntem preveniți că dacă știm să facem bine și totuși refuzăm să îl facem prin voia proprie, păcătuim. Apostolul nu zice nici măcar că a face rău înseamnă a păcătui, ci că a nu face bine, când știm ce este drept, înseamnă a păcătui.

5. Venirea Domnului – Capitolul 5

Apostolul a prezentat frumusețea vieții practice creștine în mijlocul unei vaste creștinătăți mărturisitoare (cap.1); ne-a dat criteriile dovedind realitatea credinței în Domnul nostru Isus Hristos (cap.2); ne-a pus în gradă împotriva diferitelor forme de rău care se găsesc printre cei care pretind că sunt în legătură cu adevăratul Dumnezeu (cap.3 și 4). Acum, în ultimul capitol, el deosebește în mod clar două clase de oameni, pe de o parte marea masă creștină cu numele, pe de altă parte, cei care, în mijlocul acestora, au o credință personală în Domnul Isus. Când și-a scris Iacov epistola, cele douăsprezece seminții formau marea religie tradițională, și rămășița pioasă, adevărații credincioși. Astăzi, creștinătății mărturisitoare și adevăraților credincioși din mijlocul ei, li se aplică aceste adevăruri.

Apostolul pune înaintea noastră starea adevărată a fiecăreia dintre aceste categorii, una în exterior bogată și prosperă, cealaltă, săracă și în suferință. El prezintă venirea Domnului ca fiind sfârșitul celor două stări. Îi îndeamnă pe credincioși la răbdare în mijlocul suferinței, și arată că suferințele pe care le traversează fac parte din disciplina Domnului pentru binecuvântarea lor.

5.1. Bogățiile acestei lumi – 5:1-6

Versetele 1-3 – Apostolul se adresează mai întâi celor care, mărturisind că îl recunosc pe adevăratul Dumnezeu, dar neavând credință personală în Hristos, fac din bogății și din prosperitatea în această lume țelul lor principal. Aceștia ar face bine să se gândească la judecata care va cădea pe mărturisirea religioasă, și să plângă tânguindu-se, din cauza nenorocirilor care vor veni peste ei. Nu numai că bunurile lor le vor lipsi și vor putezi, ci ele vor fi mijlocul propriei lor nimiciri, ca un foc nimicitor. De câte ori bogățiile, cu toate ocaziile pe care le oferă de a satisface fiecare poftă, nu au dovedit adevărul cuvintelor apostolului, devenind un instrument al nimicirii atât a trupului cât și a sufletului! „Aurul și argintul vostru au ruginit, iar rugina lor...are să vă mănânce carnea ca un foc”. Pe de altă parte, timpul va lua sfârșit în curând, pentru că trăim „în zilele din urmă”. Astfel, bogății acestei lumi sunt avertizați că judecata se apropie (v.1); că

bogațiile lor au putrezit (v.2); că proprietarii lor vor fi ei înșiși nimiciți, trup și suflet; și că acestea sunt zilele din urmă (v.3).

Versetele 4,5 – Bogațiile nu numai că i-au frustrat și neglijat pe săraci, ci L-au condamnat și L-au ucis pe Cel Drept. Cel care a zis: „Sunt întristat și sărac” nu este căutat de omul religios norocos care declară: „Sunt bogat și m-am îmbogățit”. Bogații din Israel L-au condamnat și L-au ucis pe Cel Drept; bogații din creștinătate Îl dau pe ușă afară (A se compara Psalm 40:17 și Apocalips 3:17).

5.2. Săracii turmei – 5:7—11

Versetele 7,8 – Dumnezeu nu este indiferent la nedreptățile făcute săracilor dintre ai Săi, nici față de faptul că Hristos este respins de lume. Dar pentru moment nu intervine public în favoarea alor Săi. Când va interveni, va fi prin judecata asupra lumii.

În prezent, El lucrează în har, nevrând ca vreunul să piară. Pentru această intervenție publică, trebuie să așteptăm venirea Domnului. Apostolul face aluzie la acest moment când zice: „Fiți deci îndelung-răbdători, fraților, până la venirea Domnului”. În vederea a tot ce poate avea de suferit poporul lui Dumnezeu, sunt puse înaintea lui aceste două lucruri: răbdarea necesară în prezent și venirea foarte apropiată a Domnului. Când va veni El, fiecare va ști că Dumnezeu nu a fost indiferent la suferințele și la nedreptățile suferite de ai Săi. Atunci va cădea necazul asupra celor care au necăjit poporul lui Dumnezeu, și cei care au fost necăjiți, vor fi introduși în „odihnă” (2 Tesaloniceni 1:6-10). Între timp, poporul lui Dumnezeu este chemat să fie îndelung-răbdător, ca plugarul care trebuie să lucreze cu „răbdare”, așteptând rodul prețios al pământului. Când Domnul va veni, ai Săi vor culege în binecuvântări cerești rodul prețios al îndelungii lor răbdări. De aceea în vederea acestor roade prețioase pe care le vom primi în curând, și a venirii iminente a Domnului, Iacov zice: „Întăriți-vă inimile”.

Așteptarea reală a Domnului – nu doar învățătura celei de a doua veniri – va păzi sufletul în despărțire de lume cu bogăția, plăcerile și ușurătatea ei. Ea îl va ridica deasupra oricărei suferințe și oricărui dispreț, oricare ar fi proveniența lor. Ea îl va face capabil să suporte cu răbdare orice conflict; și să umble cu o încredere calmă, neinsultând când este insultat, neamenințând când trebuie să sufere pe nedrept, cum Hristos nu S-a împotrivit când a fost condamnat de conducătorii acestei lumi (1 Petru 2:21-23).

Versetul 9 – De aceea rezultă că nu trebuie să ne plângem „unii împotriva altora”. Știind că Domnul, la venirea Lui, va îndrepta toate lucrurile, suntem îndemnați să mergem înainte în liniștea duhului, mulțumiți de ce avem în prezent, neplângându-ne de soarta noastră, și necondamnându-i pe cei care pot părea să fie în împrejurări mai ușoare decât ale noastre pentru că „Judecătorul stă înaintea ușii”. Nu ține de noi să judecăm ce este mai bine pentru noi în circumstanțele prezente. A ne plânge, înseamnă a ne condamna noi înșine punând la îndoială căile Sale față de noi. Trebuie să recunoaștem că Domnul este Judecătorul care știe ce este cel mai bine pentru fiecare dintre noi.

Să ne păzim de aceea de orice formă de ranchiună și de iritare împotriva celor care ne-au vorbit poate de rău. Nu ține de noi să căutăm să ne răzbunăm, trebuie mai degrabă să îndurăm cu răbdare, știind că „Judecătorul stă înaintea ușii”. Prea adesea ceea ce facem ca să ne apărăm ne face să acționăm prin carne și prin acest fapt să ne sustragem protecției Judecătorului suprem pentru a ne așeza sub condamnare. Să acceptăm deci în tăcere nedreptatea, știind că Judecătorul stă înaintea ușii. El nu este indiferent la nedreptățile făcute alor Săi. Are o cunoaștere desăvârșită a tot ce se întâmplă, și este drept și imparțial în judecata Sa. S-a zis pe bună dreptate: „Este de mare importanță să ținem în loc pornirile firii. Am face-o, dacă L-am putea vedea pe Dumnezeu înaintea noastră; am face-o cu siguranță în prezența cuiva căruia am dori să îi plăcem. Ori Dumnezeu este întotdeauna prezent; de aceea, lipsa de calm și de cumpătate este o dovadă că am uitat

prezența lui Dumnezeu” (J.N.D). Să căutăm deci harul de care avem nevoie pentru a ne aminti nu numai că „venirea Domnului se apropie”, ci și că „Judecătorul stă înaintea ușii”.

Versetele 10,11 – Apostolul ne amintește exemplul a doi oameni care, în trecut, au suferit și au fost îndelung-răbdători. Printre profeți, vedem oameni care au suferit pe nedrept și care, în loc de a-i batjocori pe persecutorii lor, au răbdat suferințele cu răbdare, fericiți în ciuda nedreptății care le era făcută. Ei sunt exemple pentru noi, când suntem chemați să suferim pe nedrept pentru Numele lui Isus și mărturisirea adusă despre adevăr. Trebuie să umblăm pe urmele Celui „care n-a făcut păcat, nici nu s-a găsit viclenie în gura Lui; care, fiind insultat, nu răspundea cu insultă; suferind, nu amenința, ci Se încredința pe Sine Celui care judecă drept” (1 Petru 2:22,23). „Judecătorul stă înaintea ușii”; să Îi lăsăm Lui judecata.

Avem pe de altă parte exemplul minunat al lui Iov. În cazul lui, vedem nu numai răbdarea cuiva care suferă, ci și țelul urmărit de Domnul. Dacă îndurăm cu răbdare suferința și nedreptățile, vom descoperi că la sfârșit, „Domnul este plin de milă și îndurător”. Cazul lui Iov este instructiv în mod deosebit. El ne învață că, oricare ar fi încercările prin care putem fi chemați să trecem, Dumnezeu se folosește de ele spre învățarea noastră. Prin tot ce a trecut Iov, vedem disciplina lui Dumnezeu în vederea binecuvântării slujitorului Său. Iov ajunsese să se complacă în propria lui bunătate și să se încreadă în propria lui dreptate. Pentru a distruge această autosatisfacție, îi este permis lui Satan în reaua lui voință, să îl cearnă pe patriarh, până la un punct hotărât, prin încercări teribile. Rezultatul tuturor asalturilor pe care Iov le-a îndurat din partea lui Satan acuzatorul, a soției și a prietenilor lui, a fost nu numai biruit orice putere a Dușmanului, ci că, prin aceste încercări, a descoperit și a judecat răutatea secretă și nebănuită a propriei sale inimi. Complăcându-se în propria lui bunătate, care cu siguranță era reală și recunoscută de Dumnezeu, el declarase: „Când ochiul mă vedea, mărturisirea pentru mine”; dar când în sfârșit se găsește în prezența lui Dumnezeu, exclamă: „Ochiul meu Te vede, de aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în tărână și cenușă” (Iov 29:11; 42:5,6).

Prin harul lui Dumnezeu, Iov îndură biruitor încercările și prin același har, este făcut să se cunoască pe el însuși în prezența Domnului. Apoi după ce și-a descoperit propria lui inimă, este în măsură să discearnă inima Domnului, pentru că înțelege că „Domnul este plin de milă și îndurător”. După ce a cercetat inima lui Iov și i-a muștrat pe cei care îl contraziceau, Dumnezeu îl binecuvântează din plin, pentru că citim: „Și Domnul a întors captivitatea lui Iov...și Domnul a dat lui Iov de două ori mai mult decât avusese înainte. Și Domnul a binecuvântat mai mult sfârșitul lui Iov decât începutul lui” (Iov 42:10,12).

Versetul 12 – Apostolul ne-a pus în gardă împotriva nerăbdării în prezența nedreptăților, care ne-ar instiga la răzbunare uitând că „Judecătorul stă înaintea ușii”. Luându-ne astfel cauza în mâinile noastre, suntem condamnați (v.9). El ne avertizează acum că mai este un mod de a-L uita pe Dumnezeu și de a cădea sub judecata Lui. Vorbind de rău împotriva oamenilor, putem să uităm de prezența lui Dumnezeu; dar și apărându-ne noi înșine riscăm să uităm ce I se cuvine suveranului Dumnezeu, până în punctul de a-L invoca cu ușurătate jurând, pentru a ne confirma declarațiile. Nu este cea mai elementară lipsă de respect ca în focul discuțiilor cineva să ajungă să se servească de Numele divine pentru a câștiga credit înaintea oamenilor? De aceea apostolul zice: „Înainte de toate, frații mei...”da” al vostru să fie „da” și „nu” al vostru să fie „nu”.

Versetul 13 – Apostolul abordează acum marea noastră resursă în fața nedreptăților. El presupune că suntem în prezența unei vaste mărturisiri religioase și că adevărații copii ai lui Dumnezeu vor avea de suferit din partea ei. Oricare ar fi sursa de

unde vin nedreptățile, fie de la lume, fie de la frații noștri, el ne avertizează să veghem să nu ne plângem și să nu căutăm să ne răzbunăm noi înșine pe cel care a lucrat rău (v.9); și să nu ne protejăm prin jurăminte (v.12). Ce trebuie deci să facem? Răspunsul său este simplu: „Suferă cineva dintre voi? *Să se roage!*” Tendința noastră firească este să răspundem insultelor prin insulte, acuzațiilor prin contra-acuzații, răutății prin răutate. Aceasta înseamnă pur și simplu a răspunde cărnii prin carne. Calea lui Dumnezeu pentru noi este totodată foarte diferită și foarte simplă. Față de orice nedreptate care ne este făcută, avem un ajutor dat de Dumnezeu. În loc de a ne lua în mâini cauza, să o aducem lui Dumnezeu. În loc de a ne lua în mâini cauza, să o aducem lui Dumnezeu prin rugăciune. Nu este nevoie să subestimăm răul; putem să îl considerăm în întreaga lui răutate și urâtenie; dar după aceasta, trebuie să ne apropiem de Dumnezeu și să îl așezăm înaintea Lui prin rugăciune. Sentimentul carnal de revanșă va fi astfel înăbușit, inima consolată și duhul ușurat.

Cineva a zis: „În toate cazurile de întristare, rugăciunea este ajutorul nostru; noi recunoaștem dependența noastră de Domnul și ne încredem în bunătatea Lui. Inima se apropie de El, și Îi vorbește de nevoile și de durerea ei, așezându-se înaintea tronului harului și de inima lui Dumnezeu”. Pe de altă parte, nu numai suferințele noastre ne conduc la Dumnezeu, ci și bucuriile noastre. De aceea apostolul ne zice: „Este cineva bucuros? Să cânte psalmi!” Suferințele noastre ca și bucuriile noastre trebuie să fie ocazia de a ne întoarce către Dumnezeu. Există o ieșire pentru suferințele noastre în rugăciune, și o soluție pentru bucuria noastră în psalmi!

Versetele 14,15 – Apostolul a vorbit de nedreptățile pe care le putem îndura din partea altuia. El menționează acum o altă formă de întristare – planurile lui Dumnezeu. Independent de ceea ce alții pot face din răutate pentru a ne prejudicia, Domnul Se poate ocupa de noi în dragoste, pentru binecuvântarea noastră. Astfel, ne poate lovi boala. Această boală poate este pur și simplu inerentă trupului nostru neputincios, dar ea poate să fie și pedeapsa directă a Domnului; în amândouă cazurile, ajutorul nostru este rugăciunea. Nu trebuie să considerăm boala ca un eveniment întâmplător, ci să vedem în ea mâna Domnului; și dacă ne întoarcem către El cu credință, vom vedea că este gata să asculte rugăciunea credinței și să răspundă la ea. Dacă au fost făcute păcate, ele vor fi iertate. Aici, faptul de a se ruga și de a căuta rugăciunile fraților săi, exprimă supunerea sufletului față de ceea ce Dumnezeu a permis, în loc de a se lăsa condus de plângerile și de vorbele de nemulțumire care ar fi expresia unei inimi răzvrătite.

Versetele 16-18 – Rugăciunea către Dumnezeu poate fi însoțită de mărturisirea unuia față de celălalt. Nu există nici cea mai mică idee de mărturisire unilaterală către un preot sau un bătrân, ci „unii altora”. S-a zis pe bună dreptate: „Oricare ar putea fi starea de suferință în care se găsește Adunarea lui Dumnezeu, putem întotdeauna să ne mărturisim greșelile unii altora, și să ne rugăm unii pentru alții, pentru ca să fim vindecați. Aceasta nu cere existența unui ordin oficial, ci presupune smerenie, încredere frățească și dragoste. Nu ne putem într-adevăr mărturisi greșelile dacă nu avem încredere în dragostea unui frate. Putem alege un frate înțelept și discret (mai bine decât să ne deschidem inima unor persoane indiscrete), dar această alegere nu schimbă nimic cu privire la starea sufletească a vinovatului. Neascunzând răul, ci deschizându-și inima, își echilibrează conștiința sa smerită; poate și trupul” (J.N.D).

Pentru a ne încuraja să ne rugăm, apostolul ne îndreaptă gândurile către Ilie și ne arată că „marea putere are cererea fierbinte a celui drept”. Ilie era un om cu aceleași slăbiciuni ca și noi. Își avea și el perioadele lui de slăbiciune și de descurajare și cu toate acestea, ca răspuns la rugăciunea lui, nu a plouat timp de trei ani și șase luni. În istoria lui din 1 Împărați 17:1, nu vedem decât desfășurarea exterioară a puterii lui Dumnezeu prin intermediul slujitorului Său. Ilie declară într-adevăr: „Viu este Domnul Dumnezeul lui

Israel, înaintea căruia stau, că în anii aceștia nu va fi nici rouă, nici ploaie, decât la cuvântul meu”. Dar în pasajul nostru ne este revelată sursa secretă a acestei manifestări publice de putere.

El s-a rugat și Dumnezeu a auzit rugăciunea lui și a răspuns la ea.

Astfel, în toată această porțiune a epistolei, aflăm că în prezența atât a nedreptăților cauzate de alții, cât și a bolii sau greșelilor pe care le-am putut comite, rugăciunea este resursa noastră, și rugăciunea credinței – cererea fierbinte a celui drept – poate să facă mult.

Versetele 19,20 – Apostolul termină epistola întorcându-ne gândurile de la greșelile și bolile noastre, pentru a le îndrepta către nevoile și binecuvântarea altora. Dacă cineva se rătăcește de la adevăr, dragostea nu va fi indiferentă cu privire la el și va căuta să îl întoarcă, știind că dacă se întoarce, este mântuit din moarte și păcatele lui sunt acoperite. Căci, vai! vanitatea ofensată și răutatea provenind din gelozie vor descoperi, pentru a-și atinge propriile lor scopuri, greșelile celui care s-a îndepărtat, chiar dacă au fost mărturisite de mult, iar vinovatul a fost restabilit. Dragostea acoperă întotdeauna ceea ce a fost judecat și îndepărtat.